

შრომის უსაფრთხოების წესი

I. შესავალი

შპს „საქართველოს უნივერსიტეტი“ (შემდგომში - კომპანია) შრომის უსაფრთხოების წესი შემუშავებულია კომპანიის სამუშაო სივრცეში უსაფრთხო სამუშაო გარემოს უზრუნველყოფისათვის, რომელიც ეფუძნება საქართველოს კონონმდებლობას და კომპანიის შრომის უსაფრთხოების პოლიტიკას.

II. შრომის უსაფრთხოების ზოგადი მოთხოვნები

1. კომპანიაში სამუშაოდ მიიღება პირები, რომელთაც აქვთ შესაბამისი ცოდნა და უნარები.
2. სამუშაო პოზიციის ან სამუშაო პროცედურის შეცვლის შემთხვევაში უნდა მოხდეს პერსონალის გადამზადება - პირველადი ინსტრუქტაჟის ჩატარება.
3. სამუშაო სივრცეში დაიშვებიან პირები შესაბამისი სამსახურის მიერ გაცემული საშვების საფუძველზე.
4. დაუშვებელია არაქარხნული (კუსტარული) და გაუმართავი ინსტრუმენტებისა და მოწყობილობების გამოყენება.
5. კომპანიაში აკრძალულია ალკოჰოლისა და ნარკოტიკული საშუალებების მიღება და არაფხიზელ მდგომარეობაში, ნარკოტიკული ზემოქმედების ქვეშ მყოფი პირის დაშვება.
6. ტრამვის, უბედური შემთხვევის, პროფესიული დაავადების შესახებ დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს სასწრაფო დახმარების სამსახურს, უშუალო უფროსს და შრომის პირობების ინსპექტირების დეპარტამენტს.
7. მომეტებული საფრთხის დროს, სასწრაფოდ უნდა ეცნობოს უშუალო უფროსს და შრომის უსაფრთხოების სპეციალისტს.
8. დასაქმებულმა ინსტრუმენტი/მოწყობილობა უნდა გამოიყენოს მხოლოდ დანიშნულებისამებრ.

III. კომპანიის მენეჯმენტის მოვალეობები

სამუშაო სივრცეში შრომის უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად კომპანიის პრეზიდენტები ვალდებული არიან:

1. დაიცვან საქართველოს კანონმდებლობა შრომის უსაფრთხოების სფეროში.
2. მუდმივ რეჟიმში იზრუნონ სამუშაო პირობების გაუმჯობესებასა და სრულყოფაზე.
3. გასწიონ სამუშაო სივრცეში შრომის უსაფრთხოებასთან და სანიტარიულ-ჰიგიენურ ღონისძიებებთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი.
4. შრომის უსაფრთხო პირობების გაუმჯობესებისათვის, იზრუნონ ახალი ტექნოლოგიების დანერგვასა და არსებული ტექნოლოგიური მოწყობილობების მოდერნიზაციაზე.

5. უბედური შემთხვევების მოხდენის შემთხვევაში, უზრუნველყოს შესაბამის საზედამხედველო ორგანოებთან დაუყონებლივი შეტყობინება, მოკვლევა, აღირცხვა და ანგარიშგების წარმოება.
6. პროფესიული დაავადებების დადგენის შემთხვევაში, უზრუნველყოს შესაბამის საზედამხედველო ორგანოებთან დაუყონებლივი შეტყობინება, მოკვლევა, აღირცხვა და ანგარიშგების წარმოება.
7. ორგანიზაციის ადმინისტრაცია უზრუნველყოფს აღნიშნული პოლიტიკის გატარებას და დასაქმებულებისგან მოითხოვს თავიანთ შრომით საქმიანობაში დაიცვან შრომის უსაფრთხოების მოთხოვნები.
8. სამუშაო პროცესში პერსონალისათვის ზიანის მიყენების შემთხვევაში უზრუნველყოფს ზიანის ანაზღაურებას.

სამუშაო სივრცეში შრომის უსაფრთხოების უზრუნველყოფისათვის შრომის უსაფრთხოების სამსახურის უფროსი:

1. ხელმძღვანელობს პერსონალის სწავლებებსა და ინსტრუქტაჟების პროცესს;
2. ხელმძღვანელობს რისკების შეფასებისა და მართვის პროცესს;
3. შრომის უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად კომპანიის ხელმძღვანელობას წარუდგენს გასატარებელი ღონისძიებების შესახებ ინფორმაციის;
4. ახდენს შრომის უსაფრთხოების წესების დარღვევაზე რეაგირებას და სანქციების შესახებ შესაბამისი შუამდგომლობების კომპანიის ხელმძღვანელობისათვის მიწოდებას;
5. ხელმძღვანელობს შრომის უსაფრთხოების კუთხით გასატარებელ პრევენციულ ღონისძიებებს;
6. მონაწილეობას იღებს უბედური შემთხვევების დროულ და სწორ გამოკვლევას და კანონის მიხედვით ატყობინებს შესაბამის საზედამხედველო ორგანიზაციებს;
7. ორგანიზაციას უწევს უსაფრთხოების ინსტრუქციების შემუშავებას;
8. აძლევს მითითებებს კომპანიის თანამშრომლებს სამუშაო პროცესში უსაფრთხოების წესებისა და ნორმების გამოვლენილი დარღვევების გამოსწორებაზე. ამ მითითების გაუქმება შეუძლია მხოლოდ კომპანიის პრეზიდენტებს;
9. ახორციელებს კანონმდებლობითა და კომპანიის მიერ დადგენილ სხვა უფლება-მოვალეობებს.
10. სამსახურის უფროსი ანგარიშვალდებულია კომპანიის პრეზიდენტების წინაშე.

სამუშაო სივრცეში შრომის უსაფრთხოების უზრუნველყოფისათვის შრომის უსაფრთხოების სპეციალისტი:

1. ახორციელებს დასაქმებულთა მიერ შრომის უსაფრთხოების წესების დაცვის კონტროლს;
2. კომპეტენციის ფარგლებში ზრუნავს საფრთხის შემცველი ფაქტორების აღმოფხვრასა და შემცირებაზე;
3. ახორციელებს პერსონალის მიერ შრომის უსაფრთხოების წესების დაცვის მონიტორინგს;
4. მონაწილეობს უბედური შემთხვევებისა და ინციდენტების მოკვლევასა და რეგისტრაციის პროცესში;
5. შრომის უსაფრთხოებასთან დაკავშირებით კომპანიის თანამშრომლებს აძლევს მითითებებსა და რეკომენდაციებს;
6. შესაბამის სამსახურებთან და ჯგუფებთან ერთად ახორციელებს კონტროლს საწარმოო

პროცესებისა და სამუშაოების სწორ ორგანიზაციაზე და უსართხოებაზე;

7. უზრუნველყოფს პერსონალის სწავლებას შრომის უსაფრთხო მეთოდებზე, ინსტრუქციების ჩატარებას;
8. დადგენილი წესით აწარმოებს ინსტრუქტაჟების ჟურნალს;
9. ახორციელებს კონტროლს საწარმოს მოწყობილობათა და დანადგართა უსაფრთხოების საშუალებებით აღჭურვაზე, შრომის პირობებისა და უსაფრთხოების ტექნიკის გაუმჯობესებაზე;
10. მონაწილეობს კომპანიაში უფრო საიმედო და გაუმჯობესებული დაცვის საშუალებების შემუშავებაში და დანერგვაში და ანალიზს უკეთებს ჩატარებული ღონისძიების ეფექტურობას;
11. ახორციელებს შრომის უსაფრთხოების კანონმდებლობით განსაზღვრულ სხვა უფლება-მოვალეობებს;
12. შრომის უსაფრთხოების სპეციალისტი ანგარიშვალდებულია სამსახურის უფროსისა და კომპანიის პრეზიდენტების წინაშე.

IV. დასაქმებულთა მოვალეობები

დასაქმებული ვალდებულია:

1. იხელმძღვანელოს ამ წესით, უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული სხვა ინსტრუქციებით და დაემორჩილოს დამსაქმებლის მიერ დადგენილ სამუშაო პროცედურებს;
2. შეასრულოს სამუშაო, მართოს და გამოიყენოს სამუშაო ტექნიკა, მასალები და სხვა საშუალებები დადგენილი წესების მიხედვით, ტრენინგებზე და მუშაობისას მიღებული ცოდნისა და კვალიფიკაციის შესაბამისად;
3. თვითნებურად არ გამოართოს, არ შეცვალოს ან არ მოხსნას სამუშაო ტექნიკის, აპარატის, ინსტრუმენტის, დანადგარის ან აღჭურვილობის უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის დამცავი მოწყობილობები და აღნიშნული მოწყობილობები დანიშნულებისამებრ გამოიყენოს;
4. ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები გამოიყენოს ინსტრუქციების შესაბამისად, შეინახოს მუშა მდგომარეობაში და დააბრუნოს მათთვის განკუთვნილ ადგილზე;
5. დაუყოვნებლივ წარუდგინოს კომპანიის ადმინისტრაციას ან შრომის უსაფრთხოების მენეჯერს ინფორმაცია ნებისმიერი ხარვეზის შესახებ, რომელმაც შეიძლება სამუშაო სივრცეში საშიშროება შეუქმნას შრომის უსაფრთხოებას ან გამოიწვიოს უბედური შემთხვევა ან საშიში შემთხვევა, აგრეთვე თავისი შესაძლებლობის ფარგლებში მონაწილეობა მიიღოს ამ ხარვეზის აღმოფხვრაში;
6. დაესწროს კომპანიის მიერ ორგანიზებულ შრომის უსაფრთხოების შესახებ ტრენინგებსა და საინფორმაციო შეხვედრებს;
7. დაიცვას შრომის უსაფრთხოების სპეციალისტის, ექიმის და უშუალო ხელმძღვანელის მითითებები და რეკომენდაციები უსაფრთხოებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე;
8. არ გამოცხადდეს სამუშაოზე ალკოჰოლური, ნარკოტიკული, ტოქსიკური ან ფსიქოტროპული სიმთვრალის მდგომარეობაში და სამუშაოს შესრულებისას არ მოიხმაროს ასეთი მდგომარეობის გამომწვევი ნივთიერებები;
9. დაემორჩილოს სამუშაო სივრცეში თამბაქოს მოხმარების შესახებ აკრძალვებს;
10. თავისი შესაძლებლობის ფარგლებში, მომზადებისა და კომპანიის მიერ ჩატარებული ინსტრუქტაჟის შესაბამისად იზრუნოს საკუთარი უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის

დაცვაზე, აგრეთვე იმ პირების უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის დაცვაზე, რომლებსაც საკუთარი მოქმედებით ან უმოქმედობით ზიანი მიადგათ.

V. პერსონალის უსაფრთხო ქცევის წესები

კომპანიაში თანამშრომელთა მიერ დაცული უნდა იყოს შემდეგი წესები:

1. მკაცრად დაიცავით ამ წესით გათვალისწინებული უსაფრთხოების ნორმები და ყველა წესი, რომელსაც გაეცანით ტრენინგისა და ინსტრუქტაჟის დროს;
2. პოტენციური საფრთხის შემცველ ადგილებზე მოერიდეთ გაუფრთხილებელ ქმედებებს;
3. საფრთხის შემცველ ადგილებზე იყავით მობილიზებული და ყურადღებით;
4. სამუშაო ადგილზე შესვლისას და გამოსვლისას ყურადღებით გააღეთ და დაკეტეთ კარები;
5. პოტენციურად საფრთხის შემცველ სამუშაო ადგილზე შეაფასეთ არსებული საფრთხე და იყავით ყურადღებით მოძრაობისას და/ან ნივთების გადაადგილებისას;
6. არ გამოიყენოთ გაუმართავი მოწყობილობები;
7. ისეთი საქმიანობის განხორციელებამდე, რომელიც იწვევს, ან შეიძლება გამოიწვიოს ააღება, გაწმინდეთ ტერიტორია ააღებადი მასალებიდან და მტვრისგან;
8. უნდა გახსოვდეთ, რომ ელექტროდანადგარიდან ძაბვის გაქრობის შემდეგ ის შეიძლება კვლავ მიეწოდოს;
9. ინსტრუმენტები და უსაფრთხოების ინვენტარი შეინახეთ მწარმოებლის მოთხოვნების შესაბამისად;
10. კონკრეტული სამუშაოს დასრულებისას გამორთეთ/უსაფრთხო რეჟიმზე გადაიყვანეთ ხელსაწყოები და მოწყობილობები. სამუშაო ადგილის ბოლოს დატოვების შემთხვევაშიც გამორთეთ/უსაფრთხო რეჟიმზე გადაიყვანეთ ყველა ხელსაწყო და მოწყობილობა;
11. ჯანმრთელობის არასათანადო მდგომარეობის შესახებ საქმის კურსში ჩააყენეთ კომპანიის ადმინისტრაცია. მუშაობისას შეუძლოდ გახდომის შემთხვევაში დაუყოვნებლივ აცნობეთ უშუალო უფროსს ან ყველაზე ახლოს მყოფ თანამშრომელს;
12. რომელიმე თანამშრომლის მიერ გონების დაკარგვის ან მისი დაზიანების შემთხვევაში დაუყოვნებლივ გამოიძახეთ სასწრაფო სამედიცინო დახმარება და აცნობეთ კომპანიის ადმინისტრაციას;
13. სახიფათო ადგილებთან არ დაუშვათ გარეშე პირები, საჭიროების შემთხვევაში შეაჩერეთ სახიფათო სამუშაო და გამოიძახეთ დაცვის წარმომადგენელი;
14. მექანიზმების ამუშავების წინ უნდა შეამოწმოთ, რომ მათი დამცავი საშუალებები იმყოფებიან გამართულ მდგომარეობაში. კატეგორიულად აკრძალულია მუშაობის საწყება, სანამ ისინი წესრიგში არ იქნებიან მოყვანილნი;
15. იმუშაოს მხოლოს კარგად განათებულ სამუშაო ადგილზე, არასაკმარისი განათების პირობებში მუშაობამ შეიძლება გამოიწვიოს ინციდენტი ან უბედური შემთხვევა;
16. დაკვამლიანების ან საეჭვო სუნის შემთხვევაში, ატეხეთ განგაში, დატოვეთ სამუშაო ადგილი და დაუყოვნებლივ აცნობეთ კომპანიის ადმინისტრაციას;

17. ევაკუაციის შემთხვევაში იხელმძღვანელებთ ობიექტზე განთავსებული საევაკუაციო გეგმის შესაბამისად. შენობიდან გასვლის შემდეგ არ დაბრუნდეთ შენობაში, სანამ შესაბამისი პირი არ გაცნობებთ, რომ შესვლა უსაფრთხოა.

დასაქმებულს ეკრძალება:

18. ელექტრომოწყობილობის დამცავი შემოღობვის შიგნით შესვლა;
19. ელექტრო სადენებთან, მომჭერებთან და სხვა ადვილად ხელმისაწვდომ დენგამტარ ნაწილებთან შეხება;
20. არასტანდარტული ელექტროგამათბობელი მოწყობილობის გამოყენება;
21. ღია გამათბობელი ელემენტების მქონე მოწყობილობით სარგებლობა და მათი უყურადღებოდ დატოვება ჩართულ მდგომარეობაში;
22. დაზიანებული ჩამრთველების, ავტომატური გამომრთველების და როზეტების გამოყენება;
23. მწყობრიდან გამოსული ელექტრომოწყობილობის, ელექტროდანადგარების და ელექტროინსტრუმენტის რემონტის დამოუკიდებლად შესრულება;
24. აუცილებლობის გარეშე მოწყობილობის მექანიკური და ელექტრული ნაწილების დამცავი გარსაცმების მოხსნა;
25. სამუშაოს შესრულება თუ იმ ადგილზე სრიალებს იატაკი (დასვრილია ზეთით ან სხვა მასალით);
26. სამუშაოზე ყოფნა ალკოჰოლური, ტოქსიკური და ნარკოტიკული თრობის მდგომარეობაში.

VI. სპეციფიური სამუშაოები

1. სპეციფიურ სამუშაოებთან დაკავშირებით, უსაფრთხოების ინსტრუქციებს შეიმუშავებს შრომის უსაფრთხოების სამსახური და ამტკიცებენ კომპანიის პრეზიდენტები.
2. უსაფრთხოების ინსტრუქციების შემუშავებისას ხდება ტექნიკური რეგლამენტების, საერთაშორისოდ აღიარებული პრაქტიკებისა და კომპანიაში არსებული სპეციფიკისა და ფაქტობრივი სიტუაციის გათვალისწინება. ინსტრუქციების შემუშავებაში, სპეციფიკის გათვალისწინებით, შეიძლება მონაწილეობდნენ კომპანიის ან/და მოწვეული სპეციალისტები.

VII. დასკვნითი დებულებები

1. შრომის უსაფრთხოების წესს ამტკიცებენ კომპანიის პრეზიდენტები.
2. შრომის უსაფრთხოების წესში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანა ხორციელდება კომპანიის პრეზიდენტების მიერ.
3. ეს წესი ეცნობა კომპანიის ყველა თანამშრომელს.